

HALDEN KOMMUNE
Miljø og landbruk

Nyhetsbrev fra landbrukskontoret juli 2026

Vellykket markvandring onsdag 3. juni

Landbrukskontoret i samarbeid med Halden Bondelag og Norsk Landbruksrådgiving arrangerte markvandring onsdag 3. juni

Årets tema ble jordhelse, dyrking av fangvekster og driftsmetoden Karbon Agro. Fra Norsk Landbruksrådgiving kom Else Villadsen.

Årlig massivoppdatering av arealtall i landbruksregisteret

Landbruksdirektoratet gjennomfører også i år en samlet oppdatering av arealtall fra Jordregisteret (NIBIO) til Landbruksregisteret. Oppdateringen skal sikre et best mulig kontrollgrunnlag i forkant av søknadsomgangen for produksjonstilskudd, som starter 1. oktober.

Har det skjedd endringer i arealtall på din eiendom må det meldes til oss innen 20. august. Legg ved kart på e-post til oss.

Gårdssamarbeid om kompostering er igjen tillatt

For tiltaket «Bruk av egenprodusert kompost» i regionalt miljøprogram (RMP) er det igjen er tillatt å benytte råvarer fra nabogårder og inngå et formalisert gårdssamarbeid for produksjon og bruk av kompost. [Les mer](#)

Spørreundersøkelse til skogeiere: Hvordan bør skogen forvaltes i et klima i endring?

Del dine erfaringer i denne spørreundersøkelsen om klimatilpasning i skogbruket. Klimaendringene påvirker skogen i stadig større grad. Nå ønsker forskere å få bedre innsikt i hvordan skogeiere vurderer disse utfordringene, og hvilke tiltak du som skogeier mener er aktuelle for å gjøre skogen mer robust i framtiden. Enkelte svar kan oppleves mindre relevante for norske forhold, da den gjennomføres i flere nord-europeiske land. Det tar 20-30 minutter å gjennomføre den, og du svarer kun på det som er relevant for deg.

[Klikk her for å delta.](#)

Spre gjerne til skogeiere i din kommune.

Spørsmål rettes til kontaktperson i NIBIO, Ari Hietala.

Spørreundersøkelsen er del av EU-prosjektet Precilience, som undersøker klimatilpasning i skogbruket i Nord-Europa.

Videreutdanningstilbud fra NMBU: Kurs i skogforvaltning – påmeldingsfrist 21. august

Kurset passer for alle som er interesserte i bærekraftig og kunnskapsbasert skogforvaltning – enten i by- og regionplanlegging, kommunal forvaltning,

konsulentvirksomhet eller skognæringen. Spesielt rettet til deg som ikke har faglig bakgrunn i skogbruk. Les mer på NMBU sine nettsider.

Økte satser for regionale miljøtiltak

Årets jordbruksoppgjør ga en økt tilskuddsramme til regionale miljøtiltak. Økningen var såpass stor, at det i samråd med næringsorganisasjonene i jordbruket er økt noen av de foreløpige tilskuddssatsene. For eksempel har foreløpig sats for grasdekt kantsone i åker økt fra 20 kr/m til 30 kr/m.

[Det oppdaterte veiledningsheftet finner du på vår temaside om regionale miljøtilskudd.](#)

Statsforvalteren
i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus

Veileder for regionale miljøtilskudd 2026

for jordbruket i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus

Søknadsfrist: 15. oktober

Oppdatert mars 2026
Med forbehold om endringer som følge av jordbruksavtalen

Nye regler for lagring og bruk av gjødsel 2025 – 2027 (gjødselbrukforskriften)

Fram til 2027 gjelder i hovedsak samme spredefrister og fosforgrenser som tidligere. Dette betyr at næringen og forvaltningen har fått knapp tid til å tilpasse seg den nye forskriften.

Fra 1. januar 2026 tredder nye krav for gjødselplanlegging i funksjon, og for 2026 blir det krav om å føre gjødseljournal.

Jordprøver tatt før forskriften trådte i kraft er i utgangspunktet gyldige. Det er fortsatt krav om at jordprøvene ikke kan være eldre enn 8 år. Men dersom man skal gjødsle og dokumentere etter balanseprinsippet kan jordprøvene ikke være eldre enn 4 år, og 4 år gjelder også dersom man til poteter eller grønnsaker skal gjødsle utover de fastsatte fosfornormene.

Det viktigste tiltaket hver enkelt bonde kan gjøre på kort sikt er å sørge for jord i god hevd. Den beste investeringen er å kalke opp jorda til optimale kalkverdier. pH er en viktig parameter for plantenes evne til å ta opp fosfor.

Å dokumentere avlingen på hvert enkelt skifte er også et viktig tiltak når vi nå skal berede grunnen for en ny forskrift. Uansett hvilken fosfor-tilnærming en velger vil avlingsregistrering være svært viktig for å optimalisere drifta.

Den nye forskriften vil også bety økt behov for spredeareal. Vi oppfordrer alle til å bruke tiden frem til 2027 godt, og lage en strategi sammen med sin rådgiver.

[Her finnes informasjon på Landbruksdirektoratets sine sider](#)

Eksempel: Svar på spørsmål etter gjødselbrukforskriften

Foretaket har sådd vårkorn, og har plan om å så høstraps (ev. annen høstvekst) dersom været tillater det. Det er dermed behov for å gjødsle mer enn den maksimale grensen for antall kilo fosfor per dekar per år.

Spørsmål: Skal dispensasjonssøknader innom kommunen først?

Svar: Nei. Dispensasjonssøknader etter § 20 sendes direkte til Statsforvalteren fra foretaket for behandling. Søknaden sendes til: sfospost@statsforvalteren.no

Spørsmål: Kan bonden søke om dispensasjon i forkant, slik at de har tillatelsen før de veit om sesongen tillater såing av høstveksten (når de veit at gjødslinga de gjør overstiger grensene)?

Svar: Ja, de kan søke på forhånd.

Floghavre

Landbrukskontoret har mottatt nytt uttrekk fra Mattilsynet over eiendommer i Halden kommune som registrert med floghavre. Det er driftsansvarlig for landbrukseiendommen som skal sørge for årlig floghavrekontroll på all dyrka mark med unntak av flerårig eng.

Ved kjennskap til (eller mistanke om) floghavre, skal du melde fra til kommunen. Meldingen skal følges av en planteprøve og registrerings skjema ved funn av floghavre. [Mattilsynet](#) sine nettsider har fylldig informasjon om kontroll og meldeplikt, forebyggende tiltak, bekjemping og offentlig kontroll for å komme ut av floghavregisteret. Ta kontakt med landbrukskontoret om du er usikker på status for floghavre på din eiendom.

Høsehirse

På verdensbasis er høsehirse rangert som det tredje verste ugraset, og utbredelsen skjer raskt også i Norge. Spredning av høsehirse skjer bare med frø og spredningen skjer lett med ulike typer jordbruksmaskiner. Antall lokaliteter med høsehirse øker. Lurer du på om du har fått høsehirse, ta kontakt med landbrukskontoret eller Norsk landbruksrådgivning øst. NLR vil også kunne bidra med veiledning for bekjempelse.

Følgende artikler fra NLR når det gjelder høsehirse og strategi for bekjempelse:

[Hold utkikk etter høsehirsa](#)

[Funnet høsehirse for første gang?](#)

[Ugrassprøyting i vårkorn](#)

Jordleieavtale

Skal du leie ut jordbruksarealet eller er det på tide å fornye avtalen?

[Jordloven](#) stiller krav om at jordbruksareal skal drives. Driveplikten kan oppfylles enten ved at eieren driver arealet selv, eller ved at arealet leies bort. Om arealet leies bort stiller bestemmelsen krav til innholdet i leieavtalen. Avtalen må ha en varighet på minst 10 år, uten at grunneier har mulighet til å si den opp. Avtalen må også føre til driftsmessig gode løsninger, og den må være skriftlig. Lenger leieperiode enn 10 år krever konsesjonsbehandling. Inngåelse av ny 10 års avtale etter utløpet av den første er ikke konsesjonspliktig. Kopi av jordleieavtalen sendes til kommunen.

[Finn forslag til jordleieavtale hos kommunen.](#)

Innovasjon Norge

Skal du investere i din landbrukseiendom for å effektivisere driften eller øke produksjonen? Kanskje du må foreta mindre investeringer i forbindelse med generasjonsskifte?

Det kan gis tilskudd til investeringer i driftsbygninger, fôrlager og andre produksjons- eller lagerbygg for korn, potet, frukt og bær, samt tilhørende produksjonsutstyr av varig karakter og faste installasjoner til vanningsanlegg.

Du kan lese mer om [prioriteringer for landbruksmidler 2026](#) på Innovasjon Norge sine nettsider.

Nytt elektronisk skjema ved søking om nydyrking

Landbruksdirektoratet har utarbeida et digitalt skjema når det skal søkes om nydyrking. Ved søking om nydyrking, skal du registrere og legge ved de samme vedleggene som tidligere. [Se mer hva som trengs i søknad om nydyrking.](#)

Skal du nydyrke? [Søk om nydyrking hos Landbruksdirektoratet.](#)
[Les forskrift om nydyrking hos Lovdata.](#)

Viltvakt

Kommunens viltvaktnummer er 969 43 044. Dette nummeret brukes ved observasjon av skadet, sykt eller dødt vilt. Ved påkjørsel av vilt, ring politiet på 02800. Politiet varsler deretter viltvakt.

Villsvin i Halden

Jegere som sender inn fullstendige prøvesett fra villsvin felt under jakt i Norge, kan få godtgjørelse. Innsender får også gratis undersøkelse av slaktet for trikiner. Prøvesett kan du hente på landbrukskontoret i Storgata 7, men husk å gjøre en avtale med viltforvalter da resepsjonen er stengt. Godtgjørelsen er på 3000 kroner for hanndyr og 5000 kroner for sugge. Det er i tillegg innført en ordning hvor grunneiere kan få godtgjørelse på 4000 kroner pr. felte villsvin på sin eiendom. Mattilsynet har innført nye krav for å få godtgjøring. Alle jegere må registrere fellingssted med stedsangivelse i Hjorteviltregisteret ved å angi i kart, koordinater, eller min-posisjon-knappen. Informasjon om grunneiers navn og kontaktinformasjon må være med i søknadsskjemaet. I tillegg skal man legge til bilde(r) med funnsted og geolokasjon. [Les mer om godtgjøringsordningen her.](#)

Hvem gjør hva på landbrukskontoret?

Bjørnar Strøm-Hågensen	Fagleder. Jakt og viltforvaltning, konsesjon- og delingssaker, naturmangfold	477 92 340	bjornar.strom.hagensen@halden.kommune.no
Harald Nøding Østvik	Skogbruk, nydyrking og jordlovsaker	951 43 054	Harald.noding.ostvik@halden.kommune.no
Vibeke Julsrud	Tilskuddsordninger i jordbruket, friluftsliv og naturmangfold	928 60 482	Vibeke.Julsrud@halden.kommune.no
Kari Elisabeth Schjerpen	Tilskuddsordninger i jordbruket, Innovasjon Norge, friluftsliv og naturmangfold	476 93 270	Kari.schjerpen@halden.kommune.no
Andreas Lunder	Tilskuddsordninger i jordbruket, friluftsliv og naturmangfold	920 42 754	andreas.lunder@halden.kommune.no

Nyttige maler og lenker

 Vil du å låne bor til jordprøvetaking? Landbrukskontoret har bor til utlån og esker, så ta kontakt!

 Har du alt av lovpålagt kompetansekrav og bevis som trengs for å handtere alt utstyr du bruker? [Se alle nyttige og lovpålagte kurs NLR arrangerer!](#)

 Handtering av plantevernmidler og journalføring: [Last ned mal plantevernjournal og les mer om sikre handtering av plantevern hos NLR.](#)

 Driveplikt og jordleieavtaler: [Les mer og finn mal for jordleieavtale hos kommunen.](#)

 Pollinatorvennlighet på eiendommen: [Les mer om hvordan du unngår spredning av fremmede arter fra hagen din og hvilke tiltak du kan gjøre for å ha en insektsvennlig hage.](#)

 Viktige frister og søknadskjemaer: [Se oversikt over frister til viktige ordninger hos Landbruksdirektoratet.](#)

Aktuelle arrangementer:

- Inspirasjonsturer om lokalmat og næringsutvikling i landbruket – 26. mai – 26. september. [Les mer her.](#)
- Permakulturfestival på Bøensætre 30. Juli – 2. august. [Les mer her.](#)
- Naturvernforbundet i Halden arrangerer ulike aktiviteter på Ulveholtet i sommer. De vil gjerne gjenskape den gamle enga som en slåtteng, og vil derfor prøve på å slå enga med ljå i sensommer. 22. - 23. august: Slåttekurs på Ulveholtet med overnatting.
- Framtidsuka 19.-24. september, [se foreløpig program](#)

Tidligere nyhetsbrev

Finner du på [kommunens nettside](#).